351.88(4:36
R.I.L.

cc.: alle Ministers.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

'S-GRAVENHAGE

Ter kennisneming 13176 A
4-12-59

MINISTERRAAD
8 JAN. 1960/3
15 JAN. 1960/3
22 JAN. 1960/8
29 JAN. 1960/10

VERTROUWELIJK

12 FEB. 1960/18 aangeh.
19 FEB. 1960/5

Zijner Excellentie
de Minister-President
Voorzitter van de Raad van
Ministers,
te 's-Gravenhage.

Directie/Afdeling: Integratie Europa

Datum: 2 december 1959

Onderwerp: vergadering Raad van Ministers EEG/Euratom op 23 en 24 november 1959 te Straatsburg.

Kenmerk: DIE - 166653

Foto-nr: 190799

11 MRT. 1960/18
besproken
afgedaan

TER INFORMATIE

./. Hierbij moge ik U ter informatie van de Ministerraad doen toekomen een verslag van de vergadering van de Raden van EEG en Euratom die op 23 en 24 november jl. te Straatsburg plaatsvond.

./. Aan deze Raadszitting ging vooraf een conferentie van Ministers van Buitenlandse Zaken van de EEG-landen, waarvan ik U hierbij eveneens een verslag doe toekomen.

Spoedshalve is een exemplaar van deze verslagen rechtstreeks aan de leden van Uw Raad toegezonden.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

X

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING DATUM, KENMERK EN ONDERWERP TE VERMELDEN

© NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2864
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S01399

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN MINISTERS
OP 23 EN 24 NOVEMBER 1959, STRAATSBURG

Bij de aanvang van de zitting deelde de voorzitter, de heer Pella mede, dat de Ministers hadden besloten, voortaan te vergaderen in aanwezigheid van de Permanente Vertegenwoordigers, vergezeld van twee ambtenaren. Ook de Commissies zullen slechts van drie ambtenaren vergezeld worden. Deze regel is op dinsdag 24 november reeds toegepast.

I. EURATOM

1. Agenda:

Geen opmerkingen.

2. Notulen: (docs. 369/59 Corr).

Geen opmerkingen.

3. Voorzieningsagentschap (doc. R/910/59).

De heer Sassen gaf een inleiding van dezelfde inhoud als vervat in document EUR/C/1872/59 en verzocht de Raad conform art. VI van de statuten van het Agentschap zijn standpunt over het reglement voor de heffingen bekend te maken. Hij meende dat, gezien het uitstel der behandeling van deze zaak bij de vorige Raadszitting, thans een discussie à fond mogelijk moet zijn. De Duitse delegatie zei evenals de Commissie een soepele behandeling van de voorzieningsbepalingen van het Verdrag voor te staan. Alvorens echter een definitief standpunt terzake in te nemen, meende zij het oordeel van een reeds inmiddels door de Permanente Vertegenwoordigers ingestelde werkgroep, die op 3 december zou bijeenkomen, te moeten afwachten. De overige delegaties wilden eveneens het rapport van deze werkgroep afwachten. De Commissie stelde hierop voor de behandeling dezer materie door de Raad zo tijdig af te sluiten, dat het Agentschap op 2 februari 1960 in werking zou kunnen treden. Mocht dit, doordat de Raad hiervoor niet tijdig bijeen zou kunnen komen, niet mogelijk zijn, dan zou de schriftelijke procedure dienen te worden gevolgd. Dit voorstel werd aanvaard.

4. Percentage van de ertsen (art. 197 Verdrag). (doc. R/876/59)

Men kwam overeen hierop dezelfde procedure toe te passen als bij punt 3.

5. Uiteenzetting van de Commissie over:
a) onderzoekprogramme en
b) toepassing van het accoord met de V.S. (doc. R/902/59)

De Commissie hield hierbij een inleiding conform document R/902 en R/763. Op de regeringen der Lid-staten werd een beroep gedaan, de Commissie in haar streven om de uitvoering van het Euratom-V.S. programma tot een succes te maken, te steunen. Als argument werd hierbij o.m. gebruikt de nauwere samenwerking tussen Rusland en Amerika, waarbij Europa niet mocht achterblijven.

II. EEG en EURATOM

1. Vaststelling agenda

Geen opmerkingen.

2. Colloquium met Parlement

De voorbereide redevoeringen voor de voorzitter over de associatie met de P.T.O.M. (doc. R/897/59) en over de verhouding Europees Parlement/Raad (doc. R 898/59) werden zonder wijziging goedgekeurd. De discussie over de rede over de buitenlandse betrekkingen van de Gemeenschap (doc.R/896/59) werd in algemene lijnen aanvaard, doch op Duits verzoek, waarbij Minister Luns zich aansloot, aangehouden tot na de bespreking van het rapport van het Comité Spécial (zie III 4).

3. Personeelsstatuut

De voorzitter brengt in herinnering dat nog twee punten de aandacht van de Raad vragen: ten eerste enkele wijzigingen die op aandrang van de Franse delegatie en van de Commissies voor respectievelijk de rangen A 4, 5 en 6 en voor de rangen A 1 en 2 zijn aangebracht in de netto-bezoldigingsschalen, waarover op 13 october in de Raad in beginsel overeenstemming was bereikt; en ten tweede de belastingkwestie.

Wat het eerste punt betreft, verklaarde Minister Couve de Murville zich na enige discussie bereid de Franse reserve, die nog met betrekking tot de door de Commissies in de "werkhypothese" (R/889/59) voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de rangen A 4, 5 en 6 bestond, in te trekken.

Wat betreft de belastingheffing, waarvoor twee suggesties op tafel lagen, n.l. het voorstel van de Commissies (R/885/59 en R/886/59) en de Nederlandse suggestie (gevoegd bij R/889/59), verklaarden de Commissies zich ernstig moeite

te hebben gegeven hun voorstel toe te buigen naar de Nederlandse suggestie. Het resultaat daarvan was neergelegd in de "werkhypothese" (bijlage III bij R/889/59) waarin de belastbare grondslag en de tariefpercentages van de Nederlandse suggestie zijn overgenomen. Een verdere toenadering tot de Nederlandse suggestie achtten de Commissies niet mogelijk met het oog op de technische complicaties, die daaruit op het gebied van de salarissen en de toelagen zouden voortvloeien.

Staatssecretaris van den Berge merkte op, onder verwijzing naar de beslissing van de Raad van 11 september, dat bij het opstellen van de belastingvoorstellen rekening moest worden gehouden met de belastingdruk in de zes landen of in een of meer daarvan, dat Nederland getracht heeft een constructieve bijdrage te leveren door het indienen van een uiterst gematigde suggestie. Hoewel het streven van de Commissies om in de "werkhypothese" een toenadering tot de Nederlandse suggestie tot stand te brengen wordt erkend en op prijs gesteld, zijn de in die "werkhypothese" neergelegde suggesties alleen optisch een verbetering doch niet wezenlijk. De druk van de belasting heeft in de nieuwe suggesties n.l. geen wezenlijke verandering ondergaan. De Nederlandse delegatie is bereid om met de Commissies een middenweg te zoeken, maar de "werkhypothese" kan niet als zodanig worden aangemerkt; onder deze omstandigheden moet Nederland zijn suggesties handhaven.

Aangezien tijdens de discussies geen eenstemmigheid over de belastingheffing kon worden verkregen, werd overgegaan tot stemming over het Commissievoorstel, zoals dat is uitgewerkt in de werkhypothese. Daarbij bleek dat zich voor het Commissievoorstel uitspraken Frankrijk, Duitsland, België, Luxemburg en Italië, terwijl de Nederlandse delegatie als enige tegenstemde.

In de Raad bestond overeenstemming over de expatriatietoelage, die op 16% werd gesteld; over de gezinstoelage die op 5 % werd gesteld en over de bijdragenin het pensioenfonds die 6% zullen zijn.

De vraag in welke geld-eenheid de salarissen bij de Gemeenschappen zullen worden uitgedrukt, werd na enige discussie verwezen naar de P.V.'s. Staatssecretaris van den Berge merkte daarbij op, dat nu over het peil van de netto-salarissen overeenstemming bestaat en over de belasting een beslissing is genomen, voortaan onder salarissen alleen de bruto-salarissen zullen worden verstaan, waarmede de Raad instemde.

De vraag welk karakter diende te worden gegeven aan de functionarissen die niet worden gerecruteerd op de plaats waar zij hun functie dienen uit te oefenen, werd verwezen naar de P.V.'s.

De heer Hirsch bracht de vraag ter tafel welke gedragslijn diende te worden gevolgd in uitzonderingsgevallen, waarin nieuw aan te trekken functionarissen een hogere bezoldiging dienden te genieten dan volgens het salarisreglement mogelijk is. De heer Mille merkte op dat dergelijke uitzonderingsgevallen naar zijn mening aan het oordeel van de Raad dienden te worden onderworpen. Na enige discussie verwees de Raad ook deze vraag naar de werkgroep voor het Statuut, teneinde daarover rapport aan de Raad uit te brengen.

4. Economisch en Sociaal Comité

a) Het besluit tot benoeming van een nieuw lid ter vervanging van de heer Roemers (doc. R/905/59) werd goedgekeurd.

b) Met het voorstel van de voorzitter van het comité, een gedeelte van de begrotingsgelden 1959 voor onvoorziene uitgaven te besteden, werd ingestemd (doc. R/906/59).

5. Kalender

Lang werd gesproken over de vraag of de Raden in december een vergadering kunnen houden. Wel was voorzien in de bijeenkomst over lijst G op 1 en 2 december, doch Minister Luns verzette zich tegen de opmerking van de voorzitter dat dit "eigenlijk" wel als een Raadsvergadering kan worden gezien, of er gemakkelijk toe kan worden "omgezet", opdat kan worden voldaan aan het verzoek der Commissie EEG de zaak der liberalisatielijsten af te doen, alsmede het Reglement inzake art. 79 (transport). Minister Luns achtte dat om twee redenen onjuist: ten eerste moeten de twee dagen volledig worden gebruikt voor bespreking van lijst G en voorts moet de Raad beider Gemeenschappen zijn formele karakter handhaven en Minister Luns kon nu eenmaal niet op die dagen naar Brussel komen.

Toen daarop de heer Hallstein zeide dat de termijn van twee jaren na de inwerkingtreding van het verdrag EEG, genoemd in art. 79, fataal was, bestreed Minister Luns zulks. Hij voegde daaraan toe dat hij ook de termijn van art. 38 sub 3 (toevoegingen aan landbouwlijst) niet fataal achtte en hij stelde voor de Raad nu hier te laten uitmaken dat deze, zijne opvatting juist is. Terwijl de Voorzitter Minister Luns ging bijvallen, bleef de heer Hallstein deze opvatting bestrijden, doch hij gaf toe toen de Commissie van Euratom bij monde van de heer Krekeler dan ook uitstel vroeg en verkreeg van wat art. 98 van Euratom haar opdroeg inzake het verzekeringsvraagstuk.

De data voor de Raad werden daarop gesteld op 18 en 19 te Brussel, nadat de Ministers Luns en Wigny zich krachtig hadden verzet tegen pogingen van hun collegas Pella en Schaus, de Raad te doen bijeenkomen te Rome onmiddellijk na de conferentie der Ministers van Buitenlandse Zaken, welke aldaar op 25 januari zal plaatsvinden. De Nederlandse en Belgische Ministers achtten verplaatsingen van de Raad financieel en organisatorisch niet verantwoord, en zij waren het niet eens met de opvatting van de voorzitter dat "het goed zou zijn dat de Raad zich af en toe in elk der Lid-staten vertoont".

III EEG

1. Vaststelling agenda.

De beide documenten 368/59 en R 792/59 werden ongewijzigd goedgekeurd.

3. Gedachtenwisseling over de vordering van de uitvoering van het verdrag.

a) Landbouwpolitiek

President Hallstein gaf een toelichting op de procedure, welke de Commissie in overleg met de voorzitter van het Economisch en Sociaal Comité denkt te volgen ten aanzien van de behandeling van de voorstellen voor een gemeenschappelijke landbouwpolitiek. Deze voorstellen zijn op 7 november bij het Comité ingediend om advies. Het Comité acht het onmogelijk vóór de tweede helft van februari 1960 zijn advies gereed te hebben. Indiening der voorstellen bij de Raad moet echter vóór 17 januari 1960 plaatsvinden (art.43 EEG-verdrag). De Commissie zal nu formeel gebruikmaken van artikel 198 lid 2 en één maand op het advies van het Comité wachten. Daarna volgt indiening bij de Raad, echter met het beding, dat de Commissie nog wijzigingen mag aanbrengen bij ontvangst van het advies van het Comité (artikel 149, 2e alinea). Zij neemt aan dat de Raad voor 1 maart wel niet zal toekomen aan de behandeling der voorstellen, waar-
/nog over ook het Parlement/moet worden geraadpleegd.

Vervolgens gaf vice-president Mansholt een exposé van ongeveer drie kwartier over de inhoud der voorstellen, waarover in bijlage I verslag wordt uitgebracht.

b) Economische en financiële politiek

De heer Marjolin liet in een snel tempo de verschillende activiteiten van de Commissie op dit gebied de revue passeren. Hij kondigde voor januari a.s. voorstellen aan met betrekking tot de liberalisatie van het kapitaalverkeer (art.67, 69), die op grond van een advies van het Monetair Comité zijn uitgewerkt en vooral betrekking zullen hebben op de vrijmaking van het kapitaalverkeer voor directe investeringen, alsmede met betrekking tot de samenwerking op het gebied van de conjunctuurpolitiek. Terzijde merkte hij op, dat de Commissie niet geheel gerust was over de vooruitzichten voor de conjuncturele ontwikkeling in de eerste maanden van 1960. Voorts sprak hij kort over het overleg inzake het IMF-probleem (art.XIV - VIII), de vergelijkbaarmaking der overheidsbudgetten en de regionale politiek. Tenslotte deelde hij mede, dat een werkgroep onder leiding van de heer Uri bezig was na te gaan, in welke industrietakken in de loop van de overgangsperiode moeilijkheden zouden kunnen ontstaan. Het ligt in de bedoeling van de Commissie,
als

als dit onderzoek is afgesloten, aan de regeringen te vragen gedurende enige maanden experts voor die takken van industrie ter beschikking te stellen ten einde voor elke daarvan de nodige maatregelen te bestuderen.

Ook op deze uiteenzetting volgde geen debat.

4. Rapport van het Comité Spécial over de Europese Economische Associatie.

De heer Rey hield een inleiding tot het rapport van het Comité Spécial, waarin hij er op wees, dat de Gemeenschap nu met een uitspraak moet komen aangezien zij sinds de Maudling-onderhandelingen over het onderwerp van de economische associatie heeft gezwegen. Het onderhavige rapport bevat een aantal pragmatische voorstellen, welker aanvaarding geen van de landen van de Zes dwingt tot het opgeven van beginselen. De heer Rey maakte twee opmerkingen, die niet in het rapport zelf voorkomen. Hij stelt zich voor dat het Comité Spécial zijn werkzaamheden zal voortzetten,op uitnodiging van hemzelf of van een der delegaties, voor een verdere bestudering van het probleem der associatie. Wat de Contactcommissie betreft zou het vanzelfsprekend zijn, dat omtrent het met de andere leden daarvan gevoerde overleg steeds aan de Ministerraad van de EEG verslag zal worden uitgebracht.

De contingentsparagrafen werden zonder discussie aanvaard.

Minister Luns gaf een toelichting op het Nederlandse voorstel. De grote lijnen van zijn betoog zijn in de bijlage vervat. De Minister eindigde met te wijzen op het besluit van de zeven landen van Stockholm, waarin deze een hernieuwde discussie met de EEG vragen. Hierop moet van de zijde van de EEG wel een positieve reactie worden gegeven.

(Minister Couve de Murville verving Minister Pella tijdelijk als voorzitter).

De Italiaanse Vertegenwoordiger, de heer Cattani, bepleitte ten aanzien van de tariefmaatregelen aanvaarding van het Commissievoorstel, aangezien z.i. zowel het Nederlandse als het Franse voorstel verder ging dan men onder een pragmatische oplossing kon verstaan.

Prof. Mueller Armack herhaalde de Duitse wens t.z.t. te komen tot een algemene Europese associatie; inmiddels is Duitsland bereid tot medewerking aan pragmatische oplossingen zoals door de Commissie voorgesteld. Het Nederlandse voorstel ontmoet in Duitsland veel sympathie en schijnt een goede basis voor het overleg met de Zeven. Ook de hierin vervatte verlaging van het buitentarief is in het algemeen in de lijn der Duitse wensen ook al zou spreker nu geen uitspraak willen doen over het aspect der vervroegde invoering dezer verlaging, zoals Nederland dat voorstelt.

Over het Franse voorstel wil de Duitse delegatie gaarne nader overleggen, omdat men de daarin vervatte versnelling op zichzelf wenselijk acht. Dat Duitsland de verhogingen van het buitentarief niet gaarne zou vervroegen, mede met het oog op de Duitse verkiezingen in 1961, is bekend.

Spreker vroeg zich af of er een synthese tussen het Franse en het Nederlandse voorstel mogelijk is, waarbij b.v. de door de Fransen gewenste verhoging van het buitentarief der lage tarieflanden zou samenvallen met de door Nederland voorgestelde verlaging van het toekomstige gemeenschappelijke tarief. Het Comité Spécial zou beide voorstellen moeten bestuderen, waarbij de Duitsers wellicht met een tussenvoorstel als aangeduid kunnen komen. Ook het contact met de Zeven zou op basis van dergelijke voorstellen zich bevredigend kunnen ontwikkelen.

Minister Wigny was verheugd te constateren dat de Gemeenschap en in het bijzonder Frankrijk een liberaal beleid wil voeren. Men moest echter de bijzondere banden enerzijds met de Amerikanen en anderzijds met de andere OEES-landen niet veronachtzamen. Als men bleef staan bij het Commissievoorstel, dat practisch geheel mondiaal is, maakte men wellicht de indruk zich tegen de OEES-partners te keren. In deze zin is het Beneluxvoorstel en de bijzondere concretisering daarvan in het Nederlandse voorstel een positieve gedachte, die niet verloren mag gaan. Na een verdere aanbeveling van de Beneluxgedachte suggereerde de heer Wigny een spoedig contact met de Zeven in antwoord op het aanbod van Stockholm. Over het Franse voorstel zei de heer Wigny dat dit in de versnellingsproblematiek thuis hoort, waarbij hij aangaf, dat hij ook hierin een streven van de Fransen wilde zien tot verruiming van de wereldhandel.

Minister Couve de Murville achtte zich ontslagen van een toelichting op het Franse voorstel. Ten aanzien van de Beneluxgedachte zag hij twee obstakels voor een associatie: hoe moest men enerzijds manoeuvreren om in overeenstemming te blijven met het GATT, hoe kon men anderzijds bij toepassing van de suggesties van Minister Luns vermijden dat de EEG in feite zou verdwijnen. Hij bevestigde dat de gemeenschappelijke markt liberaal moest zijn maar de voorstellen terzake van Minister Luns gingen zo ver, dat hij zich afvroeg of de Zeven inderdaad bereid zouden zijn deze te volgen en hun tarieven mondiaal met 20% te verlagen. Hij verzette zich ertegen het Franse tariefvoorstel te behandelen in het kader der versnellingsproblematiek en hij eindigde met de suggestie vooralsnog geen beslissing op het punt der tarieven te nemen.

Deze laatste suggestie werd door de heer Rey overgenomen, maar wel zou dan moeten worden verklaard, dat de Gemeenschap op 1 juli 1960 op tariefgebied toch althans iets tegenover de buitenwereld zal doen. De heer Rey pleitte verder voor aanvaarding van het voorstel tot oprichting ener Contactcommissie, waarbij hij nog eens inging op het feit, dat de Ministerraad

de

de Commissie had verhinderd dit soort contact met de andere OEES-landen op te nemen en nu bovendien de suggestie van de Commissie tot aanwending van tariefcontingenten ter vermindering van de moeilijkheden had verworpen.

Na enige discussie besloot de vergadering het voorstel ener contactcommissie wel te aanvaarden, waarbij met name van Italiaanse, Duitse en Belgische zijde voor aanvaarding werd gepleit, ook al realiseerde men zich dat dit onvoldoende antwoord was op de resolutie van Stockholm.

De heren Cattani, Mueller Armack en Hallstein bepleitten dat ten aanzien van de tarieven toch althans het Commissievoorstel kon worden aanvaard tot verlaging van de buitentarieven met 10% voor zover deze liggen boven het toekomstige EEG-tarief, waarbij de heer Hallstein er op wees, dat hetnemen van een besluit alleen op contingentsgebied publicistisch erg mager zou aandoen. Minister Luns wees erop, dat dit tariefvoorstel de indruk maakt de Zeven eerder af te stoten dan tegemoet te komen. Door een dergelijke concessie vermindert de EEG bovendien de kans straks de tariefvermindering van de Zeven te verkrijgen die Nederland wenst. Men kan dit ook geen werkelijke liberale maatregel noemen, want zij wordt binnenkort ingehaald door de tariefverhogingen in het kader van de buitentarieven. Hij voelde derhalve meer voor de suggestie van de heer Rey.

De heer Couve verklaarde eveneens een uitstel van alle beslissingen op tariefgebied te hebben geprefereerd maar bereid te zijn het voorstel der Commissie te aanvaarden mits er geen verplichting zou bestaan tot verlaging van de hoge buitentarieven doch slechts een vrijheid daartoe.

Minister Luns verklaarde zich, gezien de algemene aandrang, tot deze concessie bereid mits er dan door de Zes wel een positieve reactie zou worden gegeven op de verklaring van Stockholm. Toen Minister Couve zei deze verklaring nog nauwelijks te hebben kunnen bestuderen, was Minister Luns bereid accoord te gaan met een verklaring, dat de Zes hierop spoedig hoopten te reageren mits deze verklaring in het communiqué zou worden opgenomen.

Het aldus genomen besluit tot verlaging der hoge tarieven met 10% op basis van vrijwilligheid zal ook op de landbouw worden toegepast, in verband waarmede par.13 van het Comité Spécial rapport gewijzigd wordt in "pourront procéder ....etc.".

De Nederlandse voorstellen op landbouwgebied zullen nader worden besproken in het Comité Spécial. Ook het Duitse voorstel om bepaalde industriële producten te beschouwen als landbouwproducten ten aanzien waarvan de tariefverlaging van 10% derhalve niet volgens par.7 maar volgens par.13 zal geschieden, kan in het Comité Spécial nader worden besproken, de heer Mueller Armack gaf echter reeds te kennen dat Duitsland terzake vrijheid van handelen heeft gekregen dank zij het woord "pourront".

Vervolgens besprak de vergadering de alternatieve voorstellen met betrekking tot de bereidverklaring der Gemeenschap tot een nadere verlaging van het buitentarief na afloop der Dillon-onderhandelingen. Duitsland en Nederland waren voorstanders van het noemen van het streefgetal van 20%, waartegenover Frankrijk en Italië slechts wilden spreken van een "nouvelle et importante réduction". De heer Hallstein meende, dat nu men het door de Commissie gewenste meerdere (i.e. de 20%) blijkbaar niet algemeen onderschreef, men althans het door de Fransen en Italianen onderschreven mindere moest accepteren. De heer Mueller Armack gaf toe, maar verklaarde dat Duitsland het streefgetal van 20% niet zal vergeten. Ook Minister Luns legde zich hierbij neer onder dezelfde reserve en met de opmerking, dat hij het zou hebben geprefereerd indien de Commissie minder snel bereid zou zijn geweest haar belangrijke initiatief, dat zozeer de aandacht in de wereld had getrokken, te vervangen door deze minder vergaande verklaring. Hij meende voorts , dat het Comité Spécial met de grootst mogelijke spoed zal moeten nagaan of het toch mogelijk zou zijn alsnog het Commissievoorstel te volgen.

De heer Mansholt bepleitte een wijziging in de landbouw paragraaf, waardoor zou worden verzekerd dat bij de pré-Dillon consultaties in de Contactcommissie geen discussie zou kunnen worden gevoerd over heffingen op landbouwproducten. De heer Couve de Murville stelde voor hierover geen lange discussie meer te voeren en een alternatieve Franse tekst te aanvaarden, die hij voorlas en die er op neerkomt dat een discussie in de Contactcommissie geen invloed mag hebben op de gemeenschappelijke landbouwpolitiek van de Gemeenschap. Dit werd aanvaard.

De overige paragrafen van het rapport van het Comité Spécial werden eveneens ongewijzigd overgenomen.

5. Griekenland en Turkije.

Op uitnodiging van de Voorzitter zette de heer Rey uiteen hoe de zaken nu staan. Daarbij bleek dat men zowel van de zijde der Commissie als der Griekse regering meent dat er voldoende materieel is vergaard voor een beëindiging der "exploratoire" fase. De Commissie zal over enige weken een document aan de Raad geven, waarin hare bevindingen zijn vervat en op basis waarvan een besluit zal kunnen worden genomen over onderhandelingen.

Op een vraag van de Voorzitter over Turkije antwoordde de heer Rey, dat de Turkse zaak nog precies zo ligt als door de Commissie uiteengezet ter Raadsvergadering van 14 oktober 1959.

De Voorzitter stelde daarop voor, dat de Permanente Vertegenwoordigers voor de volgende Raadsbijeenkomst een ontwerp maken voor een onderhandelingsmandaat. Dat voorstel werd aanvaard. (Aantekening: Minister Pella preciseerde niet of er ook inzake Turkije een mandaat moet worden ontworpen).

6. Vestiging overzee.

De Voorzitter beschreef hoe over document R 895 overeenstemming is bereikt in het Comité der Permanente Vertegenwoordigers, zodat hij aanvaarding voorstelde.

Minister Couve de Murville ging daarmede accoord, doch merkte op dat van Senegal nog geen antwoord te Parijs werd ontvangen, zodat Frankrijk daarover een kleine reserve d'attente moet maken. Van de andere landen en gebieden is gunstig advies ontvangen. Daar Togo en Kameroen in 1960 onafhankelijk worden, kan voor die twee landen uiteraard niet worden vastgesteld wat daarna moet gebeuren, want dat zal dan geheel van henzelf afhangen.

Staatssecretaris Mueller Armack ging eveneens accoord, doch hoopte dat de uitwerking op basis van het betreffende artikel 8 snel zal plaatsvinden.

Minister Luns ging ook zijnerzijds accoord, doch verwachtte nu spoedig een regeling voor de zaak der aanbestedingen.

Namens de Commissie verleende de heer Lemaignen acte aan deze drie verklaringen en zegde hij aan Duitsland en Nederland toe dat aan hun wensen zal worden voldaan.

De Voorzitter stelde nu aanvaarding voor en publicatie als informatieve mededeling in het Publicatieblad der EEG. Aldus werd besloten.

S L O T

Aan het einde der vergadering dankte Minister Schaus de Voorzitter voor de uitstekende leiding welke hij in dit halfjaar aan de Raden en aan verdere besprekingen op ministerieel niveau heeft gegeven.

BIJLAGE I Landbouwbeleid

De Heer Mansholt legde in zijn exposé de nadruk op het feitelijke gegeven der grote verschillen in structuur en overheidsbeleid in de landbouw der zes landen. Met steun der rereringen en van de gemeenschap als geheel dient een voortvarend structuurbeleid te worden gevoerd, gebaseerd op regionale studies en met een regionale aanpak. Zowel om sociale en politieke alsook om economische redenen en overeenkomstig de Stresa-resolutie stelt de Commissie het gezinsbedrijf in de landbouw centraal. De omstandigheden dienen echter dusdanig te worden beinvloed dat levensvatbare gezinsbedrijven een optimale productiviteit kunnen bereiken, hetgeen thans met 60 à 70% der landbouwbedrijven in de EEG niet het geval is : Het structuurbeleid dient dusdanig gericht te zijn, dat marktmoeilijkheden niet worden vergroot of geschapen. Het aantal agrarische werkers zal belangrijk verminderen overeenkomstig de bestaande trend. Daarom dient een nauw verband te bestaan tussen agrarisch structuurbeleid en gedecentraliseerde industrialisatiepolitiek. De Commissie stelt instelling van een structuurfonds voor en ziet haar eigen taak ten dezen beperkt tot coordinatie en stimulering van nationale programma's, alsmede extra inspanning in bepaalde onderontwikkelde gebieden in samenwerking met de Investeringsbank.

Het marktbeleid gaat uit van de beginselen, dat een evenwicht tussen productie en afzet moet worden nagestreefd (zo enigszins mogelijk vermijding van overschotten), dat de productiviteit en daarmee het inkomen moet worden verbeterd (art. 39) en dat onverhoopt ontstaande surplussen op kosten der producenten zelf moeten weggewerkt (prijsverlaging of heffing bij producenten). Een overgangsperiode van 6 jaar voor het instellen van een gemeenschappelijke markt, gelijk aan een huidige nationale binnenmarkt, wordt over het algemeen voldoende geacht. Alle staatshandel moet verdwijnen.

Aan de hand van het voorbeeld der granen lichtte de Heer Mansholt in grote lijnen de voorgestelde marktordeningssystemen toe. De beleidsbeslissingen (vaststelli g "plan d'approvisionnement", richtprijzen, hoogte der variabele heffingen aan de buitengrens, toenadering van nationale prijzen in de overgangsperiode) zullen gecentraliseerd genomen moeten worden, in een institutionele samenwerking tussen Commissie en Raad. In de uitvoering streeft de Commissie de grootst mogelijke decentralisatie na met inschakeling van bestaande instanties. Het marktbeleid zal instelling van een Oriëntatie en Garantiefonds nodig zijn (art. 40 lid 4) met afzonderlijke rekeningen voor verschillende producten en overschrijvingsmogelijkheden b.v. van de voedergranen op de veredelingsproductenrekening, doch ook van het Oriëntatie en Garantiefonds op het Structuurfonds, na Raadsbeslissingen op Commissievoorstellen.

Wegens tijdsgebrek kwam de Heer Mansholt niet toe aan de belangrijke onderdelen van de gemeenschappelijke handelspolitiek en de maatregelen ter geleidelijke effectuering van de gemeenschappelijke markt in de overgangsperiode.

Bijlage II.

Punten van interventie van de Minister in Straatsburg inzake het rapport van het Comité Spécial.

---

1. De Raad heeft het rapport van het Comité Spécial voor zich. Waardering voor alle arbeid die hieraan is besteed.

2. Het zal geen verwondering baren dat Nederland niet onverdeeld tevreden is met resultaten.

3. De Raad heeft het Comité Spécial ingesteld met de bedoeling dat dit oplossingen zou aangeven voor vorm van een associatie tussen de EEG enerzijds en de overige OEES-landen anderzijds.

4. Het Comité heeft deze taak niet - of althans nog niet - kunnen vervullen. Het rapport geeft geen indicatie van de uiteindelijke vorm ener associatie en zelfs bestaan er nog verschillen van mening over de interimmaatregelen die de weg naar een associatie zouden kunnen openhouden.

5. Wij betreuren het dat de werkelijke problemen der associatie onvoldoende zijn besproken en de constructieve voorstellen van diverse landen nauwelijks zijn behandeld. Wij vragen ons bovendien af of door bepaalde uitlatingen niet zelfs twijfel is gerezen over de vraag of ons besluit van 16 maart nog zal worden gerealiseerd.

6. Hiertegenover wil Nederland nog eens duidelijk stellen dat het de associatie noodzakelijk acht. Dit standpunt hoeft niet nader gemotiveerd te worden want onze overwegingen zijn voldoende bekend. Wel moet worden gezegd dat men in een aantal landen de zo duidelijk bestaande wens niet kan nege-

- ren -

ren zonder schade en zonder dat daardoor spanningen buiten en binnen de Gemeenschap worden gecreëerd.

7. Een ogenblik wil ik ingaan op de vraag of de associatie tehcnisch en politiek mogelijk is.

8. Wat de techniek betreft is Nederland ervan overtuigd dat een oplossing te vinden is, mits de politieke wil daartoe bestaat. Hoe vaak heeft men niet gezegd dat een gemeenschappelijke markt overambitieus was? En hoe vaak dat de kleine Vrijhandelszone onbestaanbaar is? Niettemin bestaat de eerste er en is de tweede zojuist tot stand gebracht.

9. Wat de politieke mogelijkheid betreft, men zegt soms dat een Associatie een gevaar voor de EEG zal zijn. Ik ben het daarmee niet eens.

10. Men zegt ook, dat een associatie principiëel onmogelijk of althans onjuist zou zijn tegenover de Amerikanen, gezien de ontwikkeling van hun betalingsbalans. Dit is zeker een serieus probleem dat Europa niet onberoerd mag laten. Het achterwegelaten van een integratie tussen de twee Europese zones is echter zeker geen adequate oplossing. In ieder geval heeft de Amerikaanse regering zich wel vóór een liberale politiek van de Gemeenschap doch niet tégen een associatie uitgesproken.

11. De Associatie is dus politiek en technisch mogelijk indien men haar wil. Zolang de gezamenlijke wil onvoldoende sterk is moet men volstaan met maatregelen die althans de weg naar een associatie niet bemoeilijken en die de saamhorigheid der OEES-landen niet

in gevaar brengen.

12. Nederland is niet zo irreëel dat het van zijn partners nu zou verlangen vérgaande uitspraken of maatregelen die in feite de toekomstige vorm ener associatie al zouden vastleggen. Wij hebben in het Comité Spécial dan ook onze medewerking gegeven aan het overdenken van maatregelen van tijdelijke aard. Daarbij is de datum van 1 juli a.s. van bijzondere betekenis omdat niet alleen de Zes dan weer een nieuwe phase intreden maar ook de Zeven dan beginnen.

13. Nederland is van mening dat thans op duidelijke wijze concrete uitdrukking moet worden gegeven aan het voornemen van de gemeenschap een liberaal beleid te voeren. Een stap in de goede richting zijn de maatregelen tot contingentenverruiming die het rapport van het Speciale Comité voorstelt. Doch ook op tariefgebied moeten liberale maatregelen worden genomen. Door deze maatregelen moet bovendien de weg open gehouden worden naar een Europese multilaterale associatie.

14. Aangesloten zou kunnen worden bij de liberale gedachten van de Europese Commissie en met name bij haar voorstel dat te zijner tijd op basis van reciprociteit een 20% tariefverlaging kan worden toegepast op het toekomstige buitentarief van de EEG.

15. In het document dat ik heb doen circuleren stelt mijn regering voor dat de tariefverlaging die de EEG-landen elkaar op 1 juli 1960 zullen gunnen, inclusief de verlaging die op 1 januari 1959 werd toegepast, zal worden uitgestrekt tot de landen van de OESO en tot de andere landen van het GATT.

16. De hier genoemde tariefverlagingen waartoe de EEG op 1 juli 1960 over zou moeten gaan, zouden moeten samengaan met een besluit van de EEG dat het toekomstige buitentarief met 20% verlaagd zal kunnen worden.

17. Daartegenover zou van de landen van de OESS die tot de groep van de Zeven behoren, reciprociteit moeten worden verlangd in de vorm van een 20% tariefverlaging. Deze 20% tariefverlaging moet zo mogelijk wereldwijd, doch in elk geval tegenover de EEG worden toegepast.

18. Bij de voornaamste handelspartners in het GATT, met name de Verenigde Staten en Canada, moet er voorts op worden aangedrongen dat in het kader van de Dillononderhandelingen een bevredigende, zij het dan niet noodzakelijkerwijs equivalente, tegenprestatie zal worden verricht.

19. Door deze maatregelen wordt op geen enkele wijze vooruitgelopen op een toekomstige associatie, doch wordt niettemin de weg hiertoe wel open gehouden.
Het voordeel is bovendien dat de Zeven tot een 20% tariefverlaging, in elk geval ten opzichte van de Zes, worden verplicht. Hierdoor blijft een band tussen de Zeven en de Zes bewaard.
Tegelijkertijd wordt door deze liberale maatregelen er een duidelijk blijk van gegeven ten opzichte van de Verenigde Staten en Canada dat het ons ernst is met ons liberaal beleid en dat het thans aan deze landen is om een duidelijke tegenprestatie te leveren.
Indien deze maatregelen zullen zijn genomen, kunnen wij in de eerstkomende twee jaar in alle rust ons toekomstig bleid uitstippelen.

DECISIONS PRISES PAR LE CONSEIL DE LA C.E.E.
LORS DE SA REUNION DU 24 NOVEMBRE 1959
DANS LE DOMAINE DES RELATIONS EXTERIEURES DE LA COMMUNAUTE

I.

MESURES CONTINGENTAIRES DANS LE DOMAINE INDUSTRIEL.

1. La Communauté, compte tenu des modifications intervenues dans les relations économiques internationales, est résolue à poursuivre progressivement l'élimination des restrictions quantitatives à l'égard des pays tiers.

2. A l'intérieur de la Communauté, l'augmentation des contingents s'effectue selon les modalités de l'article 33 du Traité de Rome.

3. Dans l'esprit du § 1 et comme première mesure dans l'immédiat, les pays de la Communauté se déclarent prêts à accorder le 1er janvier 1960 aux pays tiers des avantages du même ordre que ceux qu'ils se consentiront mutuellement à cette date.

Les Gouvernements intéressés se tiendront informés de leurs décisions par l'intermédiaire de la Commission de la Communauté Economique Européenne.

4. La Communauté Economique Européenne s'attend à ce que les pays de l'OECE qui sont membres du GATT et du FMI prennent des mesures semblables et propose aux pays de l'OECE qui ne sont pas membres de ces organisations, de les prendre.

5. A l'occasion de cet effort supplémentaire, les pays de la CEE procèderont vers les pays définis ci-après à une globalisation des contingents aussi large que possible. Ils souhaitent que les autres pays de l'OECE prennent des mesures similaires.

6. Les §§ 3 et 5 s'appliquent à tous les pays membres du GATT et à ceux qui jouissent de la clause de la nation la plus favorisée, sous réserve que dans des cas spécifiques des difficultés économiques sérieuses ne s'y opposent pas.

II

Domaine tarifaire

7. Les Etats membres de la Communauté pourront étendre les réductions tarifaires sur les produits industriels (1) qu'ils se consentiront mutuellement au 1er juillet 1960 aux Etats membres du GATT et aux autres Etats qui bénéficient de la clause de la nation la plus favorisée, dans la mesure où ces réductions tarifaires porteront sur des droits de douane dont le taux est supérieur à celui du tarif extérieur commun et sans pour autant ramener ces droits à un taux inférieur à ce tarif (2).

---

(1) A l'exclusion des produits relevant de la CECA et des produits pour lesquels la réduction ne s'applique pas entre les six Etats membres en vertu des dispositions du Traité de Rome.

(2) En ce qui concerne les produits pour lesquels le tarif extérieur commun n'est pas encore connu, ainsi que pour les produits de la liste G, chaque Etat membre déterminera, en application des dispositions ci-dessus, la réduction éventuelle à opérer, après en avoir informé la Commission.

Ces réductions revêtiraient un caractère provisoire et interviendraient pour une durée non déterminée.

Les Etats membres ne mettraient pas comme condition à ces réductions tarifaires une réciprocité de la part des Etats tiers, mais ils accueilleraient avec satisfaction des gestes similaires de leur part.

8. La Communauté a déjà antérieurement manifesté son accord quant au principe des négociations tarifaires à organiser, sur proposition du Gouvernement des Etats-Unis, dans la conférence multilatérale qui aura lieu au GATT en 1960-61. Elle réaffirma sa volonté de participer activement à ces négociations en vue de leur donner la plus grande portée possible. A cette fin, elle est prête, dès à présent, à consulter ses partenaires suivant la procédure indiquée ci-dessous.

9. La Communauté déclare, dès à présent, son intention de pratiquer une politique largement libérale à l'égard des pays membres du GATT et des pays qui jouissent de la clause de la nation la plus favorisée.

   En conséquence, elle déclare, dès maintenant, qu'à l'issue des travaux de la conférence tarifaire multilatérale qui se déroulera au GATT en 1960-61, elle prendra l'initiative de proposer, sous condition de réciprocité, une nouvelle et importante réduction sur le niveau du tarif extérieur commun.

III. COMMISSION DE CONTACT EUROPÉENNE

10. La Communauté se déclare prête à constituer avec les autres Etats ou groupes d'Etats européens une Commission de Contact.

11. La mission de la Commission de Contact sera :

   a) de procéder à l'examen des courants commerciaux entre le Marché Commun et ses partenaires et de déterminer les secteurs dans lesquels l'évolution des échanges fait apparaître des difficultés;

   b) de proposer des solutions concrètes pour remédier aux difficultés et de provoquer des accords entre les parties entéressées;

   c) de surveiller l'exécution des mesures à court terme définies ci-dessus concernant le domaine tarifaire;

   d) de procéder aux études tarifaires nécessaires à l'exécution du mandat sus-indiqué;

   e) d'organiser des consultations préalables entre les participants afin que les négociations tarifaires en préparation sur le plan multilatéral aient la plus grande portée possible et s'appliquent notamment aux points névralgiques du commerce de la Communauté avec ses partenaires européens.

12. Au sein de la Commission de Contact la Communauté agira comme une unité (1).

---

(1) - Le lieu de réunion de la Commission de Contact ainsi que les modalités de son fonctionnement seront décidés ultérieurement d'un commun accord entre la Communauté et les autres pays participants.

IV

Agriculture

13. Les pays de la CEE pourront procéder à des réductions tarifaires dans les mêmes conditions que pour les produits industriels, au moins pour les produits non libérés.

14. Les discussions de la Commission de contact pourront porter sur les produits agricoles, sans qu'il soit fait obstacle au développement de la politique agricole de la Communauté.

V

Pays en voie de développement et politique de conjoncture.

15. a) En vue d'assurer la cohérence et l'efficacité des mesures d'aide aux pays en voie de développement dans le cadre d'un programme international, la Communauté est prête à participer à des consultations régulières avec les Gouvernements des Etats-Unis, du Canada, de la Grande-Bretagne et des autres pays européens soucieux de participer activement à une telle politique, consultations auxquelles d'autres pays ou institutions internationales spécialisées peuvent être associés.

b) La Communauté est également prête à participer à des consultations régulières avec les pays ci-dessus indiqués, en vue d'élaborer une politique concertée de conjoncture.

VI

Renforcement interne de la Communauté

16. La Communauté pourra avoir une politique d'autant plus libérale vers la monde extérieur que progressera son renforcement interne. C'est dans cet esprit que doivent être appréciées les mesures qu'elle pourrait prendre en vue d'accélérer son intégration, de hâter l'élaboration de la politique commerciale commune et le renforcement de la solidarité monétaire et de la politique commune en matière de conjoncture.

VERTROUWELIJK

Verslag over de
CONFERENTIE VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN DER "ZES"
Straatsburg, 23 en 24 november 1959

AANWEZIG waren alle zes Ministers, doch in de slotbijeenkomst op 24 november werd Minister von Brentano vervangen door Staatssecretaris Mueller-Armack; en Minister Couve de Murville door de tijdelijk Permanent Vertegenwoordiger in Brussel, de heer Mille.

Afgevaardigden van de EEG-Commissie en van de Atoomcommissie woonden de volgende punten bij: 1) tweede ronde van de discussies over voorzitterschappen en vicevoorzitterschappen der Commissies, 3) besprekingen over de plannen Wigny en Pella, 4) eventuele missies der Brusselse organisaties te Londen en Washington. Het punt 2) (politieke consultatie) werd geheel besproken buiten hun aanwezigheid.

Een officiële agenda was er niet, doch wel stond te voren vast, dat deze bijeenkomst een voortzetting zou zijn van de voorlopige bespreking van 13 oktober j.l., waarin was gesproken over de plannen Wigny en Pella en over het vraagstuk der politieke consultatie. Bovendien moesten de Lid-Staten overgaan tot vervulling van de vacature Malvestiti in de Commissie-EEG en tot benoeming of herbenoeming van de voorzitters en vice-voorzitters der beide Commissies EEG en Euratom.

1. Benoemingen

Ter vervulling van de vacature Malvestiti als Lid van de Commissie EEG had de Italiaanse regering voorgesteld Senator Giuseppe Caron, waarbij Minister Pella uiteenzette, dat het de bedoeling der Italiaanse regering was de heer Caron tevens vice-voorzitter der EEG te maken, gelijk de heer Malvestiti dat was geweest. Bovendien stelde Minister Pella als voorzitter der conferentie voor, de zittende voorzitters en vice-voorzitters alle te herbenoemen voor de termijn van 10 januai 1960 - 9 januari 1962. Mocht de conferentie de heer Caron benoemen tot lid en vice-voorzitter der Commissie EEG, dan zou ook diens termijn als vice-voorzitter moeten lopen tot 9 januari 1962. Overeenkomstig het Verdrag moesten echter beide Commissies advies geven over benoemingen en herbenoemingen van voorzitters en vice-voorzitters. Aangezien Minister Pella deze wat ingewikkelde situatie

enigszins verward beschreef, bracht Minister Luns de nodige preciseringen aan door voor te stellen, dat de Lid-Staten nu op 23 november onmiddellijk zouden overgaan tot aanwijzing van de heer Caron als lid van de Commissie EEG en daarna zouden afwachten hoe op 24 november het advies der Commissies over haar voorzitterschappen en vice-voorzitterschappen zou luiden.

Dit voorstel werd aanvaard, zodat de heer Caron als lid benoemd werd. Daarbij ontstond echter weer enige verwarring omdat Minister Pella nu mededeelde, dat de Italiaanse regering de heer Caron alléén als lid der Commissie EEG wenste wanneer hij vice-voorzitter zou worden, waarop Minister von Brentano de procedurele knoop doorhakte door het volgende voor te stellen :

a) nu de heer Caron tot lid is benoemd wacht de conferentie de nodige adviezen beider Commissies af,

b) wanneer zij na ontvangst der adviezen de heer Caron tot vice-voorzitter zou maken, zou deze de benoeming kunnen aannemen,

c) zou zij echter iemand anders tot vice-voorzitter maken, dan zou de heer Caron, die thans lid is geworden, alsnog deze benoeming kunnen afwijzen.

Aldus werd besloten.

Inmiddels had Minister Luns er op gewezen, dat de heer Petrilli, Italiaans lid der Commissie EEG, sinds de inwerkingtreding van het Verdrag een uitstekende werker was geweest en daarbij veel ervaring had opgedaan, terwijl het bovendien aandacht verdiende, dat hij de enige der Commissieleden was, die voortkwam uit de rangen der vakverenigingen.

Dit bovenstaande geschiedde op 23 november, waarna op 24 november de heer Hallstein namens beide Commissies EEG en Euratom het advies gaf dat de zittende voorzitters en ondervoorzitters hun mandaat met een termijn van 2 jaar verlengd zouden zien. In de Commissie EEG was op voorstel van de heer Petrilli besloten aan de Lid-Staten te adviseren de heer Caron vice-voorzitter van de EEG te maken, zowel voor de periode tot 9 januari 1960 als voor die tot 9 januari 1962.

Minister Pella verklaarde zich bereid het eerste advies over te nemen. Hij deelde mede, zeer getroffen te zijn door het tweede advies. De Italiaanse regering was dankbaar voor het warme oordeel dat zowel in als buiten de EEG over haar landgenoot Petrilli was uitgesproken. Zij deelt deze waardering. In elk land komen weleens dingen naar voren politieke voorrang moeten hebben boven de waardering welke welke men voor de betrokkene als persoon en als werker heeft. Minister Pella hoopte dat de heer Petrilli zijn uitstekende werk in de Commissie EEG nog lang zou mogen vervullen.

Minister Luns herinnerde eraan, dat hij langs diplomatieke weg de regeringen der vijf andere Lid-Staten had gepolst over haar opvatting over de roulering der zes nationaliteiten, welke in begin 1958 te Parijs was overeengekomen. Hij wilde nu nadrukkelijk verklaren, dat hij het beginsel der roulering bleef handhaven, doch dat hij in de nu voor de periodestot 9 januari 1962 voorgestelde (her)benoemingen wel bereid was voor eenmaal daarop een uitzondering te maken. Minister Pella bevestigde ook zijnerzijds, dat het principe der "rotation" ook zijnerzijds gehandhaafd bleef, doch dat het hier slechts om een uitzondering gaat. De heer Pella opperde daarbij zelfs een ogenblik, dat men nu zou kunnen vaststellen dat het mandaat van twee jaren voor een voorzitter of vice-voorzitter slechts éénmaal kan worden verlengd, doch hij nam deze opmerking onmiddellijk weer terug alsof hij spijt had haar te hebben geuit !

Tenslotte dankten de heren Hallstein en Hirsch namens hun Commissies voor het vertrouwen dat door de herbenoeming van haar voorzitters en vice-voorzitters in de betrokkenen was uitgesproken.

2. Het punt der politieke consultatie werd op 23 november door Minister Pella ingeleid met de mededeling, dat dit punt op 13 oktober slechts terloops was behandeld omdat Minister Luns zich toen had moeten laten vervangen, doch dat toch uit deze eerste gedachtenwisseling en uit later diplomatiek contact wel naar voren was gekomen, dat elke der zes Ministers van Buitenlandse Zaken tot periodieke onderlinge ontmoetingen bereid was.

Minister Wigny vertolkte de Belgische mening, dat deze gesprekken niet zouden mogen worden geinstitutionaliseerd, en dat niet zou worden gesproken over punten welke de NAVO raken.

Daarna nam Minister Couve de Murville het woord om te spreken over de verhoudingen tot het Verenigd Koninkrijk en de NAVO. Inzake het V.K. berichtte hij, dat/uit een recent gesprek met de heer Selwyn Lloyd had menen te mogen opmaken dat men in Londen begrip had dat de zes landen aan hun onderlinge banden hechten, en dat men te Londen daarom de politieke consultatie tussen de zes Ministers van Buitenlandse Zaken als normaal zou zien, wanneer er daarnaast ook periodiek contact met de Engelse regering zou worden gehouden. Dit contact met de Engelse Minister van Buitenlandse Zaken zou dan b.v. in het verband van de WEU kunnen plaatsvinden. Over de punten voor de NAVO wilde de heer Couve de Murville gaarne enige preciseringen vernemen aangezien het hem voorkwam dat men in de kringen van de NAVO de neiging heeft om over ongeveer álles te spreken, waardoor deze reserve zó ruim uitgelegd

/hij

zou kunnen worden, dat dit eigenlijk alle gesprekken tussen de zes Ministers onmogelijk zou maken. Tenslotte merkte de Franse Minister op, dat hij nu nog niet wilde praten over een secretariaat voor de "consultatie" der Zes, doch dat hij in het algemeen wilde voorstellen, dat men eens per 3 maanden zou bijeenkomen, en de vrijheid zou hebben alles naar voren te brengen wat men wenste en dat de Commissies EEG en Euratom zouden worden ingelicht op die punten waar de zes Ministers zulks nodig oordeelden.

Na een weinig concrete samenvatting door Minister Pella beschreef vervolgens de Luxemburgse Minister Schaus dat zijn regering de politieke consultaties tussen de "Zes" niet te veel wilde dissociëren van de Raadsvergaderingen van EEG en Euratom en dat zij meende dat het dus het beste zou zijn wanneer de besprekingen der zes Ministers zouden worden gehouden onmiddellijk voor of na die Raadsvergaderingen.

Minister Luns meende dat men inderdaad niet zou behoren te praten over de zaken waarmede de NAVO "en premier lieu" zich bezighoudt. Door deze formule zou men dus precies weten welke grote zaken voor de NAVO moeten blijven gereserveerd zoals b.v. de grote vraagstukken der verdediging, de verhouding Oost-West, de hereniging van Duitsland, de topconferentie. Andere vraagstukken zouden dan voor gesprekken tussen de zes Ministers openstaan.

Ten aanzien van de verhouding tot Engeland was de indruk van de heer Luns ongeveer gelijk aan die van zijn Franse collega, hetgeen de heer Luns vervolgens beschreef aan de hand van een onderlinge notitie welke Minister Lloyd en hijzelf te Londen hadden opgesteld na hun gesprekken van 20 en 21 november 1959. Zo zou moeten worden bereikt dat de "Zes" nuttige contacten kunnen onderhouden zonder te vervallen in hetgeen de Ministers Lloyd en Luns hadden genoemd : "any developments which could have the effect of dividing Europe, whether economically or politically". Voor Nederland bleef het inmiddels vaststaan, dat de Europese integratie gericht moet zijn op een eind-samengaan van geheel West-Europa, weshalve te Londen dan ook nadrukkelijk de volgende zinsnede was opgenomen : "While the British Government welcomes arrangements between the Six countries for closer co-operation in various fields, Mr. Lloyd expressed his confidence based on the assurance which he had received that these arrangements would not tend to assume an exclusive character."

Minister Pella zeide dat een ruime Europese integratie nu eenmaal stap voor stap van kleinere tot grotere regionale integratie zal worden bereikt. Zou men ten aanzien van het vraagstuk van de NAVO het niet zó kunnen stellen, dat men van principiële formules afziet, doch zich bereid verklaart tot bespreken van onderwerpen welke alle zes Ministers met onderlinge eenstemmigheid op de agenda willen plaatsen ?

Minister Couve de Murville critiseerde daarop de uitdrukking "décisions communes", welke Minister Pella enige malen had gebruikt. Zover wilde Frankrijk bepaald niet gaan en zoiets zou z.i. geen enkele Minister van Buitenlandse Zaken kunnen aanvaarden. Het gesprek moet beperkt blijven tot gedachtenwisselingen en wederkerige inlichtingen. Ten aanzien van de door de heer Luns genoemde grote onderwerpen welke voor de NAVO gereserveerd zouden moeten blijven, meende de Franse Minister dat dit toch wel een beetje moeilijk zou kunnen worden nu men tot heden in de ministeriële kring van de WEU wel degelijk heeft gesproken over de grote Europese en Russische vragen. Waarom moeten die dan tussen de Zes worden uitgesloten ?

Op deze laatste vraag meende Minister Wigny te moeten antwoorden dat de Belgische regering geen enkel bezwaar had tegen onderlinge confrontatie der standpunten op elk gebied, maar beslist weigerde over te gaan tot iets dat zou kunnen gaan lijken op een voorbereiding van NAVO-vergaderingen. Elke blokvorming in de NAVO is verwerpelijk. Overigens was Minister Wigny het geheel eens met Minister Couve de Murville, dat het niet ging om "décisions communes" en dat er dus stellig geen sprake is van een soort politieke integratie.

Minister von Brantano meende dat het moeilijk zou zijn vooralsnog te formuleren hetgeen wel of niet zou moeten worden besproken. Zulks doet men toch in het bilaterale contact ook niet ? De opvatting van Minister Couve hierover was ook de zijne. Over de verhouding tot Engeland was de Duitse regering het eens met hetgeen de Franse en Nederlandse Ministers hierover hadden opgemerkt. Aan zijn Luxemburgse collega zou de heer von Brentano willen zeggen, dat het hier bepaald niet gaat om een uitsluiting van de instituten of organen van EEG of Euratom, hetgeen dan ook wel duidelijk bleek uit het stuk dat hij (Brentano) op 13 oktober had ingediend en waarin de Commissies en Hoge Autoriteit uitdrukkelijk werden genoemd.

Minister Luns wilde nu nog een samenvatten. Het gaat dus bepaald niet om beslissingen doch slechts om gedachtenwisselingen en onderlinge informatie. Het zijn echter wél politieke gesprekken tussen de zes staten en daarbij wilde hij de Commissies en de Hoge Autoriteit niet betrekken, zodat hij dan ook niet bereid was deze "exécutives" toe te staan agendapunten te suggereren. Hij stelde voor, dat een redactiegroep thans een schets zou maken van het tot nu toe besprokene.

In de bespreking in de redactiegroep, waaraan voor Nederland Baron van Ittersum deelnam, werd vervolgens een schets gemaakt waarover de Ministers zich nog in de avond van 23 november nader beraadden. Bij dit beraad bleek, dat grote verschillen van mening bestonden over de wijze waarop de ministeriële conferenties zouden moeten worden voorbereid. Met name van Italiaanse zijde wilde men deze voorbereiding in handen leggen van functionarissen van de Ministeries van

Buitenlandse Zaken, doch Minister Luns wilde de mogelijkheid openlaten dat elk land desgewenst zijn ambassadeur zou kunnen inschakelen. Minister von Brentano was het hiermede wel eens doch/er rezen nu enige moeilijkheden over de formuleringen daarvan, waarna tenslotte werd afgesproken, dat men zulks inderdaad zou kunnen doen doch dat de meeste landen er als regel naar zullen streven naar de voorbereidende gesprekken speciale afgevaardigden te zenden.

De tenslotte door allen aanvaarde tekst gaat als Bijlage I bij dit verslag.

3. De plannen Wigny en Pella waren door de Permanente Vertegenwoordigers te Brussel als diplomatieke ambtenaren bestudeerd en deze studie had tot resultaat gehad, dat de Ministers thans een serie documenten ter tafel hadden. Intussen hadden ook de Commissies EEG en Euratom en de Hoge Autoriteit hun gedachten over beide plannen doen gaan, gelijk uit de berichtgeving uit Brussel wel bekend is. In tegenwoordigheid van de heren Hallstein, Hirsch en Malvestiti werd nu de volgende bespreking gehouden.

Voorzitter Pella zette eerste uiteen dat het gesprek nu zou moeten plaatsvinden aan de hand van de documenten van de Permanente Vertegenwoordigers, welke hieronder bij elk der punten zijn aangeduid en welke waren samengevat in een speciale nota der Permanente Vertegenwoordigers onder nummer AE 15 van 18 november 1959.

1.- Over het vraagstuk van de onderontwikkelde gebieden lag ter tafel een document der Permanente Vertegenwoordigers AE 13 van 18 november met een gedocumenteerde bijlage AE 14 van 13 november 1959. Op verzoek van de voorzitter zette de heer Cattani (Italiaans Permanent Vertegenwoordiger) uiteen hoe de besprekingen tussen de Permanente Vertegenwoordigers en tussen hen met de Commissies en de Hoge Autoriteit waren verlopen.

De heer Pella meende dat de "Zes" een "position d'avant-garde" moeten innemen doch dat dit pas zou kunnen worden besproken nadat een speciale werkgroep der zes regeringen op korte termijn voorstellen of rapporten aan de volgende conferentie van Ministers van Buitenlandse Zaken zou hebben voorgelegd.

De heer Hallstein beschreef vervolgens hetgeen zijn Commissie EEG en haar staf terzake reeds hadden gedaan en hij drong aan op een coördinatie der voorbereidende werkzaamheden, waarbij de heren Hirsch en Malvestiti zich aansloten.

Minister Wigny wilde over de procedurevraag opmerken dat reeds thans naar buiten zou kunnen blijken dat de zes landen hopen op goede banden met de buitenwereld, gelijk de

"Zeven" het ook hunnerzijds tot uitdrukking hadden gebracht in de recente Stockholmse resolutie. Feit is echter, dat de zes regeringen ter zake nog politieke besluiten zullen moeten nemen en dat deze besluiten nog geheel moeten worden voorbereid. Zou het nu niet het beste zijn wanneer de twee Commissies en de Hoge Autoriteit haar schriftelijke beschouwingen zouden geven en misschien zelfs antwoorden zouden geven op de serie vragen welke de Permanente Vertegenwoordigers in doc. AE 13 hebben geformuleerd ? Daarbij zou verschil kunnen worden gemaakt tussen enerzijds de met de EEG geassocieerde of nog te associëren landen, en anderzijds de andere onderontwikkelde landen en gebieden.

Minister Luns meende ook zijnerzijds dat doc. AE 13 terecht het karakter van een vragenlijst had gekregen. Hij was bereid een Nederlandse deskundige te doen deelnemen aan een werkgroep welke een begin zou kunnen maken met de beantwoording daarvan. Van de zijde van de Commissies en de Hoge Autoriteit zou men aan de beantwoording kunnen meewerken en desgewenst nadere of andere vragen kunnen formuleren. Op een volgende conferentie der zes Ministers zou de kwestie dan weer kunnen worden opgenomen en pas daarna zouden de regeringen moeten overwegen tot welke besluiten ter zake zij zouden kunnen komen, waarbij ook de vraag aan de orde zou komen of een eventuele activiteit van de zes zich zou moeten uitdrukken door handelspolitieke betrekkingen dan wel door de instelling van fondsen.

Hierop ontstond een interessant procedureel debat, daar de heer Hallstein - gelijk hij ook steeds te Brussel had gedaan - stelde dat de verdragen van EEG en Euratom de activiteiten der Commissies stéédS zagen in de vorm van formele "voorstellen" zodat de Commissies zich ook op dit gebied moeten zetten tot het formuleren van formele voorstellen, waarop Minister Luns echter, onder bijval zijner collegas, opmerkte dat de heer Hallstein zich vergiste omdat het hier niét ging om verdragsmaatregelen van EEG, Euratom of EGKS, doch om extra studie waarvoor geen institutionele regelen bestonden, temeer niet omdat de Ministers hier niet bijeen waren als Raad, doch als diplomatieke conferentie.

Minister Pella bracht nu weer enige verwarring door het punt te zien als een onderwerp van politieke consultatie, dat hij nu in handen wilde geven van de zes Vertegenwoordigers te Brussel.

Dit punt werd vervolgens niet geheel duidelijk behandeld doch wel kwam vast te staan, dat men bleef bij de instelling van een werkgroep der zes regeringen - hoe dan ook samengesteld - waaraan de drie"exécutives" kunnen deelnemen en dat er reeds vóór 10 december een keer zal worden vergaderd.

De heer Hallstein eiste nu het voorzitterschap, althans het rapporteurschap voor de Europese Commissie op, doch de Ministers prefereerden een voorzitterschap van de voorzitter

der Permanente Vertegenwoordigers, hetgeen echter door sommige Ministers zo werd uitgelegd, dat de werkgroep haar eigen voorzitter kon kiezen, waarbij zij de voorkeur gaven aan een voorzitter uit het land dat met het voorzitterschap van de Raad is belast, welke voorzitter dan eventueel een andere landgenoot van die nationaliteit kan zijn dan de voorzitter der Permanente Vertegenwoordigers.

De Ministers gingen accoord met een opmerking van de heer Hallstein dat intussen de Commissies en de Hoge Autoriteit elk voor zich en onderling kunnen voortgaan met haar eigen studies terzake.

(AANTEKENING: Geconcludeerd kan m.i. worden dat er spoedig een werkgroep bijeenkomt welke haar eigen voorzitter mag aanwijzen.)

2.- De Ministers bespraken het punt van de versnelling van de uitvoering van het EEG-verdrag aan de hand van het doc. AE 16 van de Permanente Vertegenwoordigers, d.d. 18 november. De Ministers waren het eens met de heer Hallstein dat hiertoe voorstellen van de Commissie EEG nodig zullen zijn, welke dus nader zullen worden afgewacht.

3.- De Ministers waren het met document AE 17 der Permanente Vertegenwoordigers d.d. 18 november eens, dat inzake de directe verkiezingen de voorstellen van het Parlement moeten worden afgewacht.

4.- Over de coördinatie tussen de Commissies en de Hoge Autoriteit hadden de Permanente Vertegenwoordigers volstaan met een algemene verwijzing in hun bovengenoemd overzicht AE 15.

Na enige onduidelijke opmerkingen van de heer Malvestiti zette de heer Hirsch uiteen dat de coördinatie tussen de Commissies en de Hoge Autoriteit zich voorlopig wel zal moeten beperken tot een betere regeling der gemeenschappelijke diensten, waarbij hij nogeens met nadruk beschreef hoe de huidige verdeling over Luxemburg en Brussel het bijna onmogelijk maakt tot een efficiente regeling te komen en dat een werkelijk goede oplossing pas mogelijk zal zijn zodra er een gemeenschappelijke zetel zal zijn.

De Ministers zullen van de studies tussen de "exécutives" op de hoogte worden gehouden.

5.- Over de activiteiten van de Ministerraad gaf de heer Pella hierover het woord aan de heer Cattani, die daarop doc. AE 18 van 18 november 1959 toelichtte zoals de Permanente Vertegenwoordigers dat hadden opgesteld. In de kring der Permanente Vertegenwoordigers heerste de opvatting dat

het contact tussen de Ministers onderling veel intensiever zou kunnen zijn wanneer zij meer persoonlijk zouden samenwerken, en dat het werk van de Raad tevens nuttiger zou kunnen worden wanneer de vergaderingen wat strakker zouden worden georganiseerd en waardoor er gelegenheid zou zijn voor persoonlijk contact tussen de Raden en de Commissies.
De heer Pella onderstreepte dit met de opmerking, dat de kritiek van het Europees Parlement op de Raad terzake steeds sterker wordt.

Vervolgens gaf Minister Wigny uitvoerig blijk van zijn opvattingen. Zijn uitgangspunt was dat de Raden van EEG en Euratom tot heden nauwelijks enig groot werk hadden gedaan en dat dit ook in de kring der Commissies tot zo grote teleurstelling had geleid, dat bij de Commissies de neiging begon te bestaan, grote vraagstukken te bespreken in speciale onofficiële gesprekken met Ministers die met speciale portefeuilles zijn belast. Deze bijeenkomsten zijn tot nu toe enige malen gehouden zonder dat de Ministers van Buitenlandse Zaken daarvan zelfs maar op de hoogte gesteld waren geweest. Dit is een heel moeilijk vraagstuk, dat dringend om oplossing vraagt. Minister Wigny persoonlijk was van mening, dat aan de Ministers met andere portefeuilles dan die van Buitenlandse Zaken mag worden gevraagd, dit soort bijeenkomsten steeds te houden in presentie van leden der betrokken Commissie en van de zes Permanente Vertegenwoordigers.

Minister Luns was het hiermede wel eens, maar meende toch dat de oorzaak van de bestaande toestand mede moet worden gezocht in het feit, dat de Commissiesmet steeds nieuwe initiatieven komen, welke de Ministers van Buitenlandse Zaken onmogelijk kunnen bijhouden. Hij verlangde dus een concrete lijst van prioriteiten, welke hij wilde doen opstellen in overleg tussen de Commissies EEG en Euratom en de zes Permanente Vertegenwoordigers.

De heer Hallstein was het met bovengenoemde opmerkingen eens. Inderdaad zijn de bijeenkomsten van de Raden tot nu toe zo geweest, dat er nauwelijks goede besprekingen mogelijk waren. Men kan nu eenmaal niet met elkaar praten in zeer grote, stampvolle zalen waar men elkaar zonder luidspreker en verrekijker niet kan verstaan of zien en waar dan ook van het persoonlijk contact niéts terecht kán komen. Het is ook voor de Commissies van groot belang, dat de Raad als instituut zo efficient mogelijk werkt. De heer Hirsch viel de heer Hallstein hierin krachtig bij. De coördinatie tussen het werk van de Ministers van Buitenlandse Zaken en van de Ministers met andere portefeuilles behoort natuurlijk niet bij de Commissies, doch bij de Ministers van Buitenlandse Zaken van elke staat zelf thuis. Tot heden heeft hieraan veel ontbroken, waardoor de Commissies wel eens genoodzaakt zijn geweest intussen "de betrokken technische Ministers te gaan bezoeken". Een verdere klacht van de kant der Atoomcommissie is dat het nog wel eens voorkomt dat nationale deskundigen, die een besluit van de Raad moeten uitwerken

zich integendeel gaan inspannen om zo een besluit achteraf te gaan kritiseren en uithollen, hetgeen voortkomt uit het feit dat de Raad niet goed duidelijk genoeg werkt.

De Ministers von Brentano en Luns zetten daarna uiteen dat gesprekken tussen de "resort Ministers" wel groot nut hebben, doch dat deze in het vervolg inderdaad moeten worden gehouden in contact met de Commissies en met de Permanente Vertegenwoordigers.

Daarop deed de heer Pella het volgende voorstel :

1) in het vervolg zullen de Ministers in de Raadsvergaderingen worden vergezeld door in totaal - met inbegrip der Permanente Vertegenwoordigers - ~~/~~2 of 3 "conseillers", hoogstens van wie de speciale technische deskundige(n) desgewenst per agendapunt kunnen wisselen,

2) in het vervolg zullen bijeenkomsten tussen Ministers met speciale portefeuilles worden bijgewoond door de Commissie(s) en door de Permanente Vertegenwoordigers.

Aldus werd besloten, met dien verstande, dat punt 1) mutatis mutandis ook zal gelden voor de Commissies en voor de Secretaris-Generaal.

De heer Pella meende dat er dan ook kleinere zalen mogelijk zullen zijn, waartegen niemand bezwaar maakte.

Ter toelichting merkte de heer Pella op, dat hij zojuist had vernomen, dat in de zaal waar de Raad nu (23 november) gaat bijeenkomen, reeds 200 personen op de aanvang van de vergadering zaten te wachten. Dit is een onmogelijke situatie welke elk persoonlijk overleg verhindert.

6.- Inzake de monetaire en kredietvragen gingen de Ministers accoord met de suggestie welke de Permanente Vertegenwoordigers in doc. AE 15 hadden gedaan, het advies te vragen van het Monetair Comité.

7.- Over de verhoudingen tot de buitenwereld zal worden afgewacht wát zal voortkomen uit latere Raadsgesprekken over het rapport van het Speciaal Comité van de heer Rey.

8.- Over het probleem ener samenwerking op het gebied van cultuur en van wetenschappelijke en technische research werden geen verdere gesprekken gevoerd, zodat mag worden aangenomen dat het voorstel der Permanente Vertegenwoordigers is aanvaard, voorlopig het rapport af te wachten van het Interimcomité van de heer Hirsch over de Europese Universiteit.

4. In een speciale bijeenkomst op 24 november waarin ook, gelijk hierboven omschreven de zaak der benoemingen werd afgedaan, bracht de heer Hallstein het gesprek op de vertegenwoordiging van de gemeenschappen te Londen en Washington. De Commissies en Hoge Autoriteit zullen op korte termijn hierover een brief tot de zes regeringen richten of misschien tot de Raad, waarin zal worden voorgesteld Ambassadeur van Kleffens te Londen officieel te belasten met de vertegenwoordiging van EEG en Euratom en een gezamenlijke missie te vestigen te Washington. Op dit laatste was van Amerikaanse zijde met nadruk aangedrongen. De heer Dillon had hierop nog onlangs aangedrongen. Ook het Amerikaanse Congres verlangt dat de benoeming van Ambassadeur Butterworth te Brussel en Luxemburg wordt beantwoord met de vestiging van een Missie te Washington. Minister Pella antwoorde, dat de Ministers deze aangekondigde brief met belangstelling tegemoet zullen zien.

Brussel, 27 november 1959
JLH

Bijlage I

"Les six Ministres des Affaires Etrangères sont convenus d'avoir entre eux des consultations régulières sur la politique internationale. Ces consultations porteront à la fois sur les prolongements politiques de l'activité des Communautés Européennes et sur les autres problèmes internationaux.

Les six Ministres des Affaires Etrangères se réuniront tous les trois mois en des lieux à déterminer d'un commun accord. Des réunions de hauts fonctionnaires des Ministères des Affaires Etrangères ou d'Ambassadeurs pourront préparer les réunions des Ministres.

Ces consultations seront conduites sans préjudice des consultations qui prennent place dans l'OTAN ou dans l'UEO. Lorsque ces organisations sont intéressées, elles seront tenues informées en tant que de besoin.

Les Commissions et la Haute Autorité des Communautés Européennes seront informées dans le cadre de leur compétence et pourront être invitées à prendre part aux consultations des six Ministres.

La première réunion aura lieu à Rome, le 25 janvier 1960."

BIJLAGE II

Ter ministeriële bespreking werd dus niet gesproken van de nota welke het secretariaat-Calmes onder dagtekening van 21 oktober 1959 (geen nummer) had gemaakt van de ministeriële bespreking van 13 oktober 1959

De Minister van Buitenlandse Zaken had (Directie Integratie Europa) daarover op 12 november 1959 (DIE-157010/666) aan de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiger te Brussel geschreven, met wensen ter amendering en met een instructie voor opmerkingen aan de Italiaanse Permanente Vertegenwoordiger.

De Nederlandse Permanente Vertegenwoordiger had vervolgens daarover langs andere weg gerapporteerd waarna de Heer Calmes op 21 november 1959 in zijn telex nr. 752 de Nederlandse wensen aan de andere Ministers van Buitenlandse Zaken had doorgegeven. Inmiddels had de Italiaanse Missie te Brussel toegezegd dat Minister Pella zijnerzijds in de bespreking van 23 november 1959 te Straatsburg als voorzitter zou zeggen dat de nota slechts een informele en onverbindende notitie was en niet het karakter had dat men aan notulen toekent, en dat Minister Pella daaraan zou toevoegen welke de Nederlandse opmerkingen waren, en zich "wellicht" daarmee zou accoord verklaren.

Vlak voórdat de bespreking op 23 november 1959 te Straatsburg begon, deelde de Plv. Franse Permanente Vertegenwoordiger aan de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiger mondeling mede, dat de Franse Minister, ofschoon ook zijnerzijds de nota-Calmes als informeel beschouwende, of misschien zelfs juist om die reden, geen amendering als vervat in opgemelde telex zou kunnen aanvaarden, welke mededeling de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiger aan de DGES doorgaf.

Ter ministeriële conferentie zweeg echter Minister Pella over de nota.

De Nederlandse Permanente Vertegenwoordiger ging nog eens bij de andere delegaties na, of ook zij erkenden dat nota's als deze onverbindend zijn, hetgeen bij alle het geval bleek te zijn.